

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

Egyes szám ára 10 Btár.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40

Egyes szám ára 10 Btár.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

Telefon-szám: 305.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 26. szám

Szombat, január 31.

A fogadalmi templom.

Ki tudja, hányszor támad már vihar a fogadalmi templom tervei körül? Az ősz mester itt hagyta a munkáit és megköszönte szépen a dicsőséget, hogy korszakos emlékművet építsen olyan városnak, mely egy csipetnyi érzékkel nem rendelkezik a művészi alkotások megbecsülésére. Sehol annyi félreértés nem kíséri a közügyeket, sehol úgy meg nem nevetik, ki nem csúfolják a nemes és nagystilű törekvést, mint Szegeden. Ha az okát keressük ennek a sajátságos jelenségnek, arra kell rájónunk, hogy minden félremagyarázás a fogalmaknak bizonyos eltolódásából, az ítéletnek és értékelésnek sajátságos félrebecsléséből jön létre, ami a félműveltséget szinte a legtökéletesebb hüséggel jellemzi.

Bizonyos, hogy Firenzében lehet kész terveket vásárolni, ha nem is huszonöt líráért, de nem sokkal többért. Aki nyári vityillót, vagy családi házat akar építeni, az valószínűleg boldogul is az ilyen szabványos tervekkel. Templomtervet már csak fényképben lehet kapni ennyi pénzért, akkor is csak Brunellesco, vagy Sansovi-

no egy-egy remekének mását kapja meg a lelkes amatőr, amelyet bajos volna akár-miféle építkezésnél fölhasználni. Egy olyan korszakos alkotásnál ellenben, mint amilyenek a szegedi fogadalmi templomnak lennie kell, a tervező művészek első és legfontosabb kötelessége az, hogy eredetit nyújtson úgy az egésznek összbenyomásában, mint a részletek művészi kidolgozottságában és értékességében. Ezeknek a követelményeknek a pompás Halászbástya és a gyönyörű szegedi református templom tervezője által készített plénmok mindenben megfelelnek. Schulek mester nemcsak hivatott egy ilyen milliós áldozatok árán emelendő emlékműnek a megtervezésére, de joggal mondhatjuk, hogy nincs ma Magyarországon tervező, akinek több hivatottsága lehetne épen egy ilyen monumentális alkotásnak a méltó elgondolására és művészi kiformálására.

Az ügy annyira tiszta, hogy csak csodálkozni lehet minden meg nem értő hozzászóláson, mely az európai híres mester alkotását kicsinyléssel illeti. A Dobay Gyula dr. viharos hatású fölszólalását éppen ezért nem tudjuk ilyen szempontból

nézni, mert hiszen a felszólaló eredeti intenciója aligha az lehetett, hogy Schulek mester terveinek értékét kétségbe vonja, hanem sokkal inkább az, hogy megvédelmezze az illetéktelen elferdítésektől és megváltoztatásoktól. Azt beszéli a fáma, illetve Pillich Kálmán indítványa, hogy a fogadalmi templom eredeti terveit kiforgatták eredeti mivoltukból és a híres szép kettős torony tetejét süvegcsukor formájúra gyurta át az építés vezető vállalkozója. Aligha lehet elhinni ezt sem, de így legalább érteni és méltányolni lehet azt a védelmet, melyben az indítványt tevő bizottsági tag az eredeti terveket részesítette.

Bizonyos, hogy sok vitára fog még alkalmat adni ez a nagy alkotás, amíg a toronygombot föl nem rakják a tetejére. A város hatóságának egy nagy föladata van az építés alatt: hogy a tervező művész intencióinak hajszálnyira való betartását a legszigorúbban ellenőrizze. Ha már belement a város régi fogadalmának beváltásába, olyan módon kell azt a kivitelhez juttatnia, hogy az utókor elismeréssel adózzék érte és ne elégedetlenséggel.

A rózsza.

Irtá: Vrchlicky Jaroslav.

1323-ban történt, május havában.

A ragyogó tavaszi nap fényárral öntötte el a Via del Corzót, mely Firenze központját képezte. Az üde tiszta levegő még nem tündöklött a nyár mély azurjában; könnyű puha hullámaiból mintha valami kifejezhetetlen bűvös, álmodó élet áradna. A magasban láthatatlan madarak dala csendült; a kertekben időről-időre fölhangzott a fák komoly zugása, azután ismét ama kimondhatatlan tavaszi varázsszal és megható bájjal teli álmodó csönd borult mindenre.

Körülbelül közepén a Via del Corzónak állt Folco Portinari, a pék háza. E ház kapuja előtt várakozott egy ifju; úgy állt ott, mint egy szobor; tekintetét mereven egy viruló rózsatőre irányítva, melyet dusan ékesítették a nagy, telt, bódító illatot árasztó rózsák.

Lassan, lehajtott fejjel közeledett az ifju felé egy idősebb férfi; ruházata arra val-

lott, hogy a gazdag patriciusok közé tartozik. Jobbjában papírlapot tartott és úgy látzott, az a lapra vetett írást olvassa. Néhány lépéssel az ifju előtt megállt és figyelmesen bus mosollyal tekintett rá. Az ifju oly mélyen elmerült álmodozásába, hogy nem vette észre az érkezőt. Ám hirtelen fölpillantott és ekkor feléje sietett és kinyújtotta kezét a lap után, melyet az tartott.

— Guidóm!

— Lassabban, Durante! — válaszolta Guidó és feje fölé emelte a lapot.

— Tudod, hogy égek a vágytól . . .

— Természetesen! A szerelmesek mindig égne a vágytól.

— Kinevetsz engem?

— Nem, barátom, de kételkedem abban, hogy a válasz, melyet szonettedre irtam, kielégítene. Én más véleményt alkottam magamnak a szerelemtől, mint te és Cino.

— És más véleményt, mint Dante de Maiano — vágott szavába barátja — jól tudom. De látod — ép a te válaszdznak fogok örülni legjobban.

— Hidd el, Durante, az év válaszom sem

fog tetszeni neked! Mily különféleképpen gondolkodik mindegyikünk az érzésről, melyet szerelemnek nevezünk! Cinonak „másolat” a szerelem, de Maianonak durva, alacsonyrendű szenvedély játéka, neked a szív forró ügye, nekem azonban a hideg értelem dolga. Az én vágyaim célja a filozófia. Ez az édes hatalom, mely engem bilincsekbe ver. De melyikünk hiszi az igazságot.

— A válaszodat, Guido, válaszodat akarom olvasni!

Ugyanabban a pillanatban, amidőn Guidó átadta a fiatal embernek a várva-várt válszt: kinyílt atjaja a kertnek, mely Portinari házához tartozott. Két egyszerű öltözött, szigorú arcú koros hölgy lépett ki és egy fiatal karcsú leány, fehér ruhában. A két barát visszalépett: mélyen meghajoltak a hölgyek előtt. Az asszonyok büszkén és leereszkedőleg bólintottak, a leány azonban lesütötte szép fejét és majdnem átlátszó bőrének pírja mélyebbé vált, úgy, hogy arca a legszebb rózsára hasonlított.

— Oly szerény az én királynőm és oly kedves, — suttogta Calvacanti barátja. Vég-

Waldbauer-Kerpely

vonós négyes hangversenye február 14-én fél 9 órakor a „Tisza-szálló” nagytermében.

Jegyek válthatók URRAY L. hangversenyirodájában SZEGEDEN, KÁRÁSZ-UTCA 9. :. Telefonszám 81